

BERANCI UNIJELE HILJADE PODATAKA U ONLAJN MAPE

Strancima sjever sada dostupniji

Podatke o regionu Bjelasice, Komova i Prokletija u Open Street Maps počeo je da unosi Jovan Nikolić u avgustu prošle godine

D. ŠĆEPANOVIĆ
T. SOFTIĆ

Gruppa entuzijasta okupljenih oko portala Pedalaj.me i Outdoor kluba "The Northern Way", prethodnih mjeseci je prenijela hiljade podataka u Open Street Map (OSM) i učinila region Bjelasice, Komova i Prokletija daleko dostupnijim. Od toga će najviše koristiti u narednom periodu imati, prije svih, strani turisti. OSM, naročito za sjever

Više koristiti moderne tehnologije

U Crnoj Gori je neophodna, smatra Nikolić, mnogo šira upotreba modernih tehnologija u svrhu turizma.

Turisti koji dolaze u Crnu Goru, podsjeća on, su vični primjeni tih tehnologija i oni će teško doći na potpuno nepoznatu teritoriju nesprenni.

„Nijesmo spremno dočekali te ljude. Ne možemo očekivati da će oni tražiti turističke organizacije i spuštati se u gradove samo da bi nabavili štampanu mapu, jer je ovo era elektronskih mapa, koje su besplatne za upotrebu. Mi nijesmo pripremili teren da te tehnologije kod nas budu primjenjive, jer nismo unijeli dovoljno podataka na otvorene, volonterske platforme kao što su Google ili OpenStreetMap“, objašnjava urednik portala www.pedalaj.me.

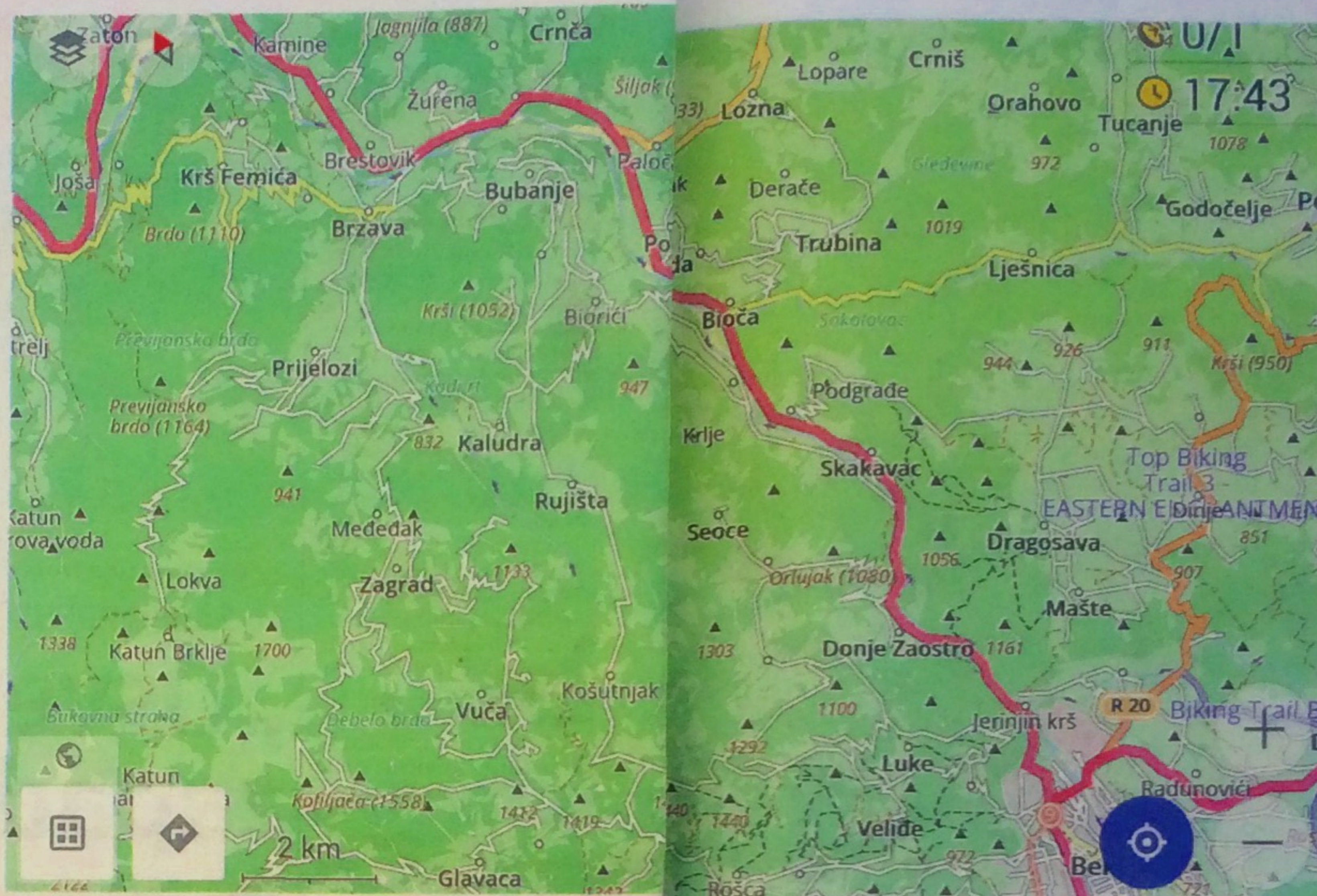
Kako je dodao, Outdoor klub "The Northern Way" u odnosu, na sve brojnija udruženja te vrste, razlikuje se po tome što njegovi članovi svoja iskustva sa planina u formi teksta, fotografije ili video zapisa podijele sa ljubiteljima prirode širom svijeta.

laj.me i predsjednik kluba "The Northern Way". Kada se poslije 20 godina iz Beograda vratio u Berane, Nikolić, koji je i fotograf, web i grafički dizajner, okrenuo se prirodi i promociji aktivnog odmora na različite načine. Podatke u OSM počeo je da unosi u avgustu prošle godine.

„Članovi kluba, ali i neki prijatelji planinari iz drugih klubova pomogli su u prikupljanju informacija na terenu. Kada je konkretan rad na onlajn mapama u pitanju, to je posao koji zahtijeva određena tehnička znanja i tu je moja uloga bila najvažnija. Koristio sam različite tehnike da skenirane topografske mape pouzdano preklonim sa satelitskim snimcima, a onda sam, iz velikog broja

setova takvih mapa, prenio sve postojeće informacije koje su se nalazile na njima. To je bio toliko veliki posao, da je Open Street zajednica odmah primijetila dešavanja na teritoriji Crne Gore i dobili smo više mejlova podrške i zahvalnosti zbog uključivanja u ovaj globalni, volonterski projekat“, kaže Nikolić za „Vijesti“. Napravljen je, kako kaže, ogroman broj unosa. Radili su vrlo detaljne i potpuno povezane poligone, na šta je potrošeno, ne računajući terenski rad, preko 1.000 sati.

Prema njegovim riječima, unijete su sve poznate biciklističke rute koje su rađene u Crnoj Gori i one su sada vidljive na lejeru OpenCycleMap. To je, naglašava Nikolić, značajno jer sada bici-

Slijedi iscartavanje preostalih saobraćajnica

FOTO: openstreetmap.org

Poznate biciklističke rute sada su vidljive na lejeru OpenCycleMap

Stranci traže GPS logove i mape: Nikolić

FOTO: Privatna arhiva

kliski, preko neke od brojnih aplikacija za navigaciju, koje podržava OSM, mogu vidjeti kompletnu mrežu crnogorskih ruta. Zvanične planinarske staze još nijesu unesene, jer nijesu mogli da pribave sve GPS treklogove, kao ni oznake tih staza. Entuzijasti iz Berana namjeravaju zbog toga da zatraže pomoć Planinarskog saveza Crne Gore.

„U narednom periodu slijedi iscartavanje preostalih saobraćajnica i najvažnijih turističkih tačaka. Voljeli bismo da se u ovaj posao uključe i ljudi iz drugih krajeva Crne Gore, pa da kompletna država bude pokrivena. Sami ne možemo to da uradimo, ali rado ćemo prenijeti svoja iskustva i olakšati posao onima koji bi htjeli time da se pozabave“, objašnjava Nikolić. Njegov tim je učesnik i drugog, sličnog, volonterskog projekta, rada na Google mapama. One su, kako kaže Beranac, u boljem stanju nego što su

bile OSM, ali iz tehničkih razloga unosi za Crnu Goru već neko vrijeme nijesu mogući.

Google je skoro Nikolićevom timu dodijelio ulogu regionalnog menadžera za taj posao, pa imaju namjeru da, čim to bude moguće, na sličan način obogate i Google mape.

„Ono što je osnovna razlika između te dvije vrste platformi je činjenica da su OSM besplatne za korišćenje, mogu se štampati, eksportovati u vektorske fajlove, doradivati i uređivati, što kod Google mapa nije slučaj. Zato smo prioritet i dali OSM“, objašnjava je Nikolić.

Nešto stariji projekat, koji je, takođe počeo kao volontarizam Nikolića i njegovih prijatelja, portal www.pedalaj.me, koji svim poklonicima aktivnog odmora pruža informacije koje ne mogu dobiti na „zvaničnim adresama“. Sadržajem portala nastoje i da motivišu što više stranaca da dođu na sjever Crne Gore.

„Počeo sam sam, pa su se polako uključivali i drugi ljudi koji su prepoznali da takvim načinom rada popunjavamo prazninu koja postoji u promociji aktivnog odmora. Prijatelji i poznanici krenuli su sa mnom u šetnje i biciklističke ture i tako je materijal koji je objavlivan na portalu postajao sve bogatiji i zanimljiviji. Uz naše priče, objedinili smo, na jednom mjestu i poprilično rastrkane projekte koje su druge organizacije radile sa željom da i njih bolje ispromovišemo, iako sa njihovim aktivnostima nemamo direktne veze“, naveo je Nikolić.

Taj portal sada ima preko 130.000 pregleda, a posjetioci su uglavnom stranci. Upravo to što su ljudi iz inostranstva, pripremajući se da posjete Crnu Goru, tražili GPS logove i mape, bio je, kaže Nikolić, indikator da se ta praznina mora popuniti, to jest podaci koji su nedostajali na mapi uni-

Markiraju seoske i pastirske staze

Do skoro su sve aktivnosti Beranaca bile uglavnom volonterske. Međutim, kako kažu, značaj njihovog rada prošle godine prepoznala je Nacionalna turistička organizacija (NTO), pa su dobili sredstva za hosting i domen sajta za narednih pet godina. Takođe, NTO će im biti podrška kada je riječ o dodatnim istraživanjima na terenu koja se tiču novih biciklističkih i pješačkih staza i ostalih outdoor mogućnosti.

„Ono što trenutno razrađujemo je koncept seoskih i pastirskih staza, neke od njih smo i sami, svojim sredstvima markirali. Želja nam je da stare staze koje polako zarastaju, a idealne su za hajking, sačuvamo i valorizujemo. Mi njima najčešće prolazimo, atraktivne su, ne previše zahtjevne pa su idealne za rekreativce, ali njima se može dalje i do najvećih vrhova. Pravimo foto-priče o njima, pravimo video zapise kako bismo približili ljudima ambijent i ugođaj koji pruža šetnja takvim stazama i već imamo istraženu veliku mrežu takvih staza“, objašnjava Nikolić.

Pored NTO, ruku podrške ili saradnje u nekim projektima pružili su im i Regionalna razvojna agencija (RRA) za Bjelasicu, Komove i Prokletije, ali i andrijevička Opština i Studentski sportski savez Crne Gore.

Nikolić i njegov tim rade i na projektu Google mapa